

[Inggolf Knudsen]

For det tredje: indholdet af det offentlige danske undervisningstilbud skal bestemmes principielt af det offentlige Danmarks valgte repræsentanter, folketingets medlemmer, naturligvis ikke i detaljer, men hvad principperne angår. Uddannelsesstilbuddet skal hverken indsmugles administrativt gennem bemyndigelsesløve eller permanente eksperimenter eller overlades til mere eller mindre selvbestaltet eller håndplukket ekspertise.

På det punkt er forskellen mellem U 90 og centrum-demokraternes opfattelse ganske stor. U 90 side 9:

»Grænsen mellem uddannelsesplanlægning og uddannelsespolitik kan ikke trækkes skarpt.«

Jo, det både kan og skal den. Netop på dette område, altså ansvarsplaceringen, er U 90 særdeles vaklende og selvmodsigende uden at være sig det klart bevidst. Selvmodsigelserne har ikke medført en ordentlig, frugtbarørende påpegning af konflikten.

Side 8, citat:

»De nuværende voksengenerationer er i stand til også gennem en målbevidst uddannelsespolitik at øve indflydelse på den fremtidige samfundsudvikling.«

Forfatterne forudser, side 9:

»... den mulige indsigelse, at det ikke tilkommer os, men næste generation at træffe beslutning om det fremtidige uddannelsessystem.«

Men samtidig er U 90 gennemsyret af alskens indholdstomme modefraser om medbestemmelse, demokratiseringsproces osv., en ansvarsforflygtigelse, som principielt er nøjagtig den samme vakkelvornhed som Danmarks amtsplanering. På den ene side skal beslutningsprocesserne ud til folket, og på den anden side bliver resultatet opbygning af nye fremmedgørende bureaukratier.

Men de væsentligste indvendinger mod U 90 på det principielle plan er i kort oversigt følgende.

For det første: uanset at man side 8 nævner både Grundtvig og Christen Kold, virker det på trods af demokratiseringsslagord, som om U 90 er skrevet før 31. oktober 1517.

For det andet: uanset megen tale om forankring af ideerne i den praktiske virkelighed forekommer forfatternes viden specielt om gymnasium og HF at være både beskednen, fordomsfyldt og uaktuel.

For det tredje: uanset et ønske om at bevæge sig på et højt bevidsthedsniveau synes de store skandaler og diskussioner om den sovjetiske Lysenkos drømme om, at Sovjet også rent biologisk via sit system engang skulle skabe en ny, socialistisk mennesketype, at være glemt.

Op for det fjerde: uanset erkendelsen side 11: »1960ernes voldsomme udvikling dominerer naturligvis nok stadig vore forestillinger«, fastholder forfatterne reaktionære 1960erforestillinger, som for længst er justeret eller helt forladt i vor omverden.

Mange andre punkter kunne have været taget op, og en uendelighed af helt konkrete emner bør tages op og inddrages, når faktiske planer skal lægges, men på nuværende tidspunkt er hensigten netop at understrege det principielle grundlag for U 90, selv om drøftelser af denne art er alt for sjældne både fra folketingets talerstol og i mediernes.

Men tilbage til punkterne. Den 31. oktober 1517 startede Luther reformationen. U 90 har ikke mange ord tilovers for religiøse aspekter, men alligevel er det ikke det religiøse, der her søges inddraget. Det drejer sig om det pædagogiske. Luthers reformation sagde i grov forkortelse: folk skal kunne læse Bibelen på deres eget sprog. Heri lå det egentlige oprør mod en systemtænkning, in casu i den katolske kirke. Individet skulle selv forsynes med redskaber, at læse på eget sprog, til egen vurdering. Her er grundlaget for den gigantiske pædagogiske satsning, som i Danmark særlig fulgtes op af 1700-tallets rationalisme. Konstant med individrespekt. U 90 ridser selv en historik op knyttet til stænder, enevælde osv., konstant hæmmet af systemtænkning, selv om vi bor i systemoprøreren Kierkegaards fædreland, hvor eksistentialismens vægt på individets personlige ansvar og valg blev grundlagt. U 90's forfattere bekender sig ikke til katolicismen, men i systemtankegangen er man tilbage i tiden før reformationen.

Andet punkt: aktuel viden om skolesystemet. Samtidig med, at U 90 side 16 skriver: »I uddannelserne bør indgå og diskuteres en lang række emner, som til dels er tabu i øjeblikket. Det drejer sig om kønsroller, generationskonflikter, omgangstone, moralproblemer osv. og dermed om emner, der ofte er problemfyldte i hjemmet, som skilsmisse, konflikter med retsvæsenet, alkohol, arbejdsløshed osv.«, sidder censorer og retter i tu-